

VOLUME • ISSUE / CİLT • SAYI: 48 JUNE • HAZİRAN 2015 • ISSN 1302-4973

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İ L Â H İ Y A T
F A K Ü L T E S İ
D E R G İ S İ

JOURNAL OF THE FACULTY OF DIVINITY

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi • Marmara University Journal of The Faculty of Divinity
6 Aylık Hakemli Akademik Dergi • Biannual Peer-Reviewed Academic Journal
Yıl • Year: Haziran • June 2015, Cilt-Sayı • Volume-Issue: 48

Derginin Sahibi • Owner of the Journal Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Adına • On behalf of
Marmara University, Faculty of Divinity
Prof. Dr. Ali KÖSE, İlahiyat Fakültesi Dekanı • Dean of the Faculty of Divinity, TÜRKİYE

Editör • Editor

Yrd. Doç. Dr. Ahmet KARATAŞ

Editör Yardımcısı • Assistant Editor

Dr. Muhammed COŞKUN, Dr. Ercan ALKAN

Yayın Kurulu • Editorial Board

Prof. Dr. Safi ARPAGUŞ (Başkan), Prof. Dr. Ömer FARUK HARMAN, Prof. Dr. İsmail Safa ÜSTÜN, Prof. Ahmet ÖZEL,
Doç. Dr. Ali AYTEN, Yrd. Doç. Dr. M. Kâmil YAŞAROĞLU, Yrd. Doç. Dr. Muhammet ABAY, Yrd. Doç. Dr. Ahmet KA-
RATAŞ, Yrd. Doç. Dr. Mustafa Macit KARAGÖZOĞLU, Dr. Muhammed COŞKUN, Dr. Ercan ALKAN

Danışma Kurulu • Advisory Board

Prof. Dr. Mustafa TAHRALI, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, TÜRKİYE , Prof. Dr. İsmail KARA, Marmara Üniver-
sitesi, TÜRKİYE , Prof. Dr. Ömer Faruk HARMAN, Marmara Üniversitesi, TÜRKİYE , Prof. Dr. İ. Kâfi DÖNMEZ,
İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. İsmail E. ERÜNSAL, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, TÜRKİYE,
Prof. Dr. Mustafa ALTUNDAĞ, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, TÜRKİYE , Prof. Dr. İzzet ER, Diyanet İşleri Başkan-
lığı, TÜRKİYE, Prof. Dr. Nesimi YAZICI, Ankara Üniversitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. Ali YILMAZ, Pamukkale Üniver-
sitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. A. Saim KILAVUZ, Uludağ Üniversitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. Hayati HÖKELEKLİ, Uludağ
Üniversitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. Yunus APAYDIN, Erciyes Üniversitesi, TÜRKİYE,, Prof. Dr. Ali TOKSARI, Erciyes
Üniversitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. Celal KIRCA, Erciyes Üniversitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. Turan KOÇ, Sabahattin
Zâim Üniversitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. Hanifi ÖZCAN, 9 Eylül Üniversitesi, TÜRKİYE , Prof. Dr. Selahattin PAR-
LADIR, 9 Eylül Üniversitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ, İstanbul Üniversitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. Ömer
Mahir ALPER, İstanbul Üniversitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. Cafer Sadık YARAN, 19 Mayıs Üniversitesi, TÜRKİYE,
Prof. Dr. Ahmet ÖNKAL, Necmettin Erbakan Üniversitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. Mevlüt ÖZLER, Atatürk Üniversitesi,
TÜRKİYE, Prof. Dr. Abdullah AYDINLI, Sakarya Üniversitesi, TÜRKİYE, Prof. Dr. Hulusi KILIÇ, Dicle Üniversitesi,
TÜRKİYE Prof. Dr. Vincent CORNELL, Emory University, USA, Prof. Dr. Grace DAVIE, University of Exeter, UK,
Prof. Dr. Devin STEWART, Emory University, USA

Makale Düzenleme • Editing Articles

Yrd. Doç. Dr. Ahmet KARATAŞ, Marmara Üniversitesi, TÜRKİYE

Adres • Address : Mahir İz Cad. No: 2 Bağlarbaşı 34662 Üsküdar İSTANBUL

Tel • Phone : +90 (216) 651 43 75 (PBX)

Faks • Fax : +90 (216) 651 43 83

Web : <http://e-dergi.marmara.edu.tr>; ilahiyat.dergi@marmara.edu.tr; marmarailahiyat@gmail.com

Baskı: KÜLTÜR SANAT BASIMEVİ

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi ZB7-ZB11 Topkapı – Zeytinburnu / İstanbul

Tel: 0212 674 00 21 - 29 - 46 Faks 0212 674 00 61

Sertifika No: 22032

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin hakemli Akademik yayınıdır. Altı ayda bir yayınlanır. Dergide yayınlanan yazılardaki görüşler yazarlarına aittir; Yayın Kurulu tarafından benimsendiği anlamına gelmez. Yayın Kurulu, yazının özüne dokunmaksızın gerekli yazım ve cümle değişiklikleri yapma hakkını saklı tutar. Dergiden yapılan alıntılarda kaynak göstermek mecburidir. Dergi EBS-CO Uluslararası İndeksi ve ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı (SBVT) tarafından taranmaktadır.

“Journal of The Faculty of Divinity” is a peer-reviewed academic journal of Marmara University, Faculty of Divinity. It is published every six months. All the opinions written in the articles are under responsibilities of the authors and it does not mean that they are adopted by the board. The Editorial Board reserves the right to make necessary changes in spelling and sentence, without prejudice to the essence of summer. The published contents in the articles cannot be used without being cited. The journal is indexed by EBSCO International Index, ULAK-BIM Humanities & Social Sciences Index.

Makaleler

Fetvâ ve Mezhep: Fetvâ Usûlü ve Tarihinin Tartışmalı Bir Konusu Olarak
Fetvâ-Mezhep İlişkisi

Ahmet YAMAN ..... 5 -34

Genç Yetişkinlerde Affetme Eğilimleri ve Dinî Yönelim/Dindarlık

Veysel UYSAL ..... 35 - 56

Harput Ulemâsından Müderris-Müftü Mehmed Kemâleddin Efendi'nin Rekâik:
Hadis-i Erbaîn Risâlesi

Ahmet KARATAŞ 57-94

Zernûcî'nin Tûsî'ye Eğitim Açısından Etkisi Üzerine Bir İnceleme (*Talîmü'l-müteallimfi
tarîki't-teallüm- Âdâbu'l-müteallimîn* Örneği)

Emine KESKİNER ..... 95 -116

Arnavutluk'tan İstanbul'a Bir Âlim Portresi: Debreli Vildan Faik Efendi

Arzu GÜLDÖŞÜREN 117-148

Zemahşeri'nin Kıraatleri Kabul Şartları

Mustafa KILIÇ 149- 184

Batı Ülkelerinde Din-Devlet İlişkilerindeki Alternatif Modeller ve Türkiye Örneği

H. Şule ALBAYRAK ..... 185 -198

Articles

Fatwa And Madhhab The Relation Between Fatwa and Madhhab as a Debated Subject of Fatwa Methodology and History	
Ahmet YAMAN	5 -34
Religiosity and Forgiveness: A Study on the case of Young Adults	
Veysel UYSAL	35 - 56
The Treatise of Rekaik: Hadis-i Erbain by Kemaleddin Efendi, Jurist and Mudarris	
Ahmet KARATAŞ	57 -94
Examining Zernuci's Effect on Tûsî in terms of Education (Cases of Talîmu'l-muteallim fî tarîki't-teallum – Âdâbu'l-muteallimîn)	
Emine KESKİNER	95 -116
Portrait of a Scholar From Albania to İstanbul: Debrelî Vildan Faik Efendi	
Arzu GÜLDÖŞÜREN	117-148
al-Zamakhshari's Conditions for the Validity of Qiraats (Variant Readings of the Qur'an)	
Mustafa KILIÇ	149- 184
Alternative Models of State-Religion Relations in Western Countries and the Case of Turkey	
H. Şule ALBAYRAK	185 -198